

Kinnitanud: Eestimaa kuberner Kindral-Major
Korostowetz.

Tallinnas,
3 aprill 1911.

Raubatarvitajate ühifuse

„Ökonomia“

põhjusliri

Saapsalus, Eesti kubermangus.

Saapsalus, 1911.

Trükitud M. Tamwerki trükojas.

Kinnitanud: Eestimaa kuberner Kindral-Major
Korostowetz.

Tallinnas,
3 aprill 1911.

Raibatarvitajate ühikuse
„Ökonomia“
põhjustiri
Saapsalus, Gesti kubermangus.

Saapsalus, 1911.
Trükitud M. Tamwerf'i trüütikojas.

334.5 (474.2B)

Ar 911
ke

AR Fr. R. Kreuzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

52 203

Ühifuse eesmärk, õigused ja kohused.

§ 1.

Raubatarvitajate ühifus „Ökonomia“ Haapsalus, Eesti kubermangus, asutatakse selle otstarbega, et oma liikmetele võimalikult odawa hinnaga ehk parajate turuhindadega kõiksugusi tarbe- ja koduses majapidamises pruugitavaid asju kätte muretseda ja oma liikmetele võimalust anda ühifuse tegemise läbi saadud kasust tagawara koguda.

Tä h e n d u s. Ühifusel on õigus sellekohase luba ja makswal olevate määruste põhjal mitmesuguseid asutusi käima panna, et liikmete elujärge kas waraliselt ehk kõlbiselt parandada ja tõsta.

§ 2.

Esimeses paragrahwis äratähendatud eesmärgi kättesaamiseks on ühifusel õigus:

- a) elutarwiduste ja tarbeasjade walmistamiseks, alalhoidmiseks ja müümiseks ladusid ja töökohtasid asutada ehk üürida;
- b) teiste isikutega ja asutustega ühifuse tegemises tarwisminewates rahalistes asjades lepingut teha ja neid kohustada ühifusele mitmesuguseid tarbeasju ja elutarwidusi muretsema;
- d) enesele üleüldiste seaduste põhjal liiku-

mata warandust omandada, mis ühisuksle oma eesmärgi kättesaamiseks tarwis on; e) muid ühisuksle eesmärgile wiitwaid ettewõtteid sellekohasel lubal korda jaata.

§ 3.

Kaup ja muid tarbeasju müüakse ühisuksle liikmetele puhta raha eest ehk wõlgu neil tingimistel, mis üleüldise koosoleku poolt selleks määratud on.

Tä h e n d u s. Selles § tähendatud asju wõib ka wõõrastele müüa, mitte aga teifiti kui puhta raha eest, üleüldise koosoleku poolt määratud tingimistel.

§ 4.

Ühisuks, tema ajutusel, kontorid ja agendid on kohustatud gildi-, kauplemise õiguse-, tolli-, margi-, ja muid üleüldiseid ja kohaseid maksusid maksma ja ühisuksle ettewõtete kohta antud koitide praegu maksimate ja edespidi selle asja kohta antawate riigi seadluste ja määruste alla heitma.

§ 5.

Ühisuksel on oma pitsel pealkirjaga.

Ühisuksle warandus.

§ 6.

Ühisuksle warandus on: 1) asjaajamise kapital ja 2) tagawara kapital.

§ 7.

Asjaajamise kapital kogutakse:

- a) liikmete ühijusesse sisseastumise maksudest (§ 13);
- b) ühijuse liikmete osamaksudest (§ 13); — ja
- d) laenudest, mida ühijuse valitsus peakoosoleku äramääramise järele teeb.

Tä h e n d u s. Üleüldine laenude summa ei tohi mitte sisseastumise maksude ja osamaksude kapitali summast suurem olla.

§ 8.

Asjaajamise kapital tarvitatakse ühijuse kaubanduslike tegevuse ja jookswate kulude katmiseks.

§ 9.

Tagawara kapital kogutakse:

- a) iga-aastastest ühijuse tegevuse läbi saadud puhtast kasust ära-määratavatest summadest (§ 55);
- b) ühijuse põhjuskirjade ja liikmete arweramatute müümisest saadud summadest (§ 15)
- d) murd-kopikatest, mis kasu jagamise juures väljaandmata jäävad (4. tähendus § 55 juurde);
- e) tagawara kapitali protsentidest (§ 11) — ja
- g) muudest juhtuwatest sissetulekuteft.

§ 10.

Tagawara kapital tarvitatakse ainult kahjude katmiseks, mida ühijus oma tegevuses ettearänagemata juhtumiste pärast kandma peab.

§ 11.

Tagawara kapital mahetakse peakoosoleku määrust mööda kas riigi- ehk riigivalitsuse poolt finnitatud wäärtpaberiteks ümber ja hoitakse riigi pangas, selle kontorites ja jaostondades ehk, sellekohase lubaga renteides alal. Tagawara kapitali võib äramääratud otstarbeks (§ 10) üksnes ühise liimete peakoosoleku otsuse järele tarwitada.

Ühise kofkusead, tema liimete õigused ja kohused.

§ 12.

Ühise liimeteks wõetakse wastu mõlemast sugust isikuid, kes Haapsalu linnas ja maakonnas riigi, wõi seltskondlikes asutustes teenivad, juridilised isikud, ja ka kõik need, kes seda põhjuskirja täita töotawad.

Täendus 1. Ühise liimete arv on määramata.

Täendus 2. Ühise liimeteks ei wõeta wastu:

- a) õpeasutuste kaswandikkusi;
- b) tegewas teenistuses olevad alamwaelisi ja
- d) isikuid, kelle õigused kohtu otsuse järele järele kitsendatud on.

§ 13.

Iga ühise liimeteks astuja isik maksab:

- a) sisseastumise maksu üks (1) rubla ja
- b) ojamaksu kümne (10) rubla suuruse

T ä h e n d u s. Osamaksu võib korraga eht peakoosoleku poolt ära määratud tähtaegadel osakaupa ära maksta.

§ 14.

Osamaksjude arvu, mis ühel liikmel olla võib, määrab peakoosolek ära.

§ 15.

Igale ühikuse liikmele antakse ühikusesse astumise korral eestseisuse poolt peakoosolekul ära määratud hinna eest põhjustiri ja arveraamat, millesse liikme sisetakjetud summad, tarvitatud kauba väärtus, osamaksjude peale langewad kasuõjad (diwidend) ja tarvitatud kauba ostukasu (prämie), niisama ka temale ühikuse kasust väljamakjetud summad üles tähendakse.

T ä h e n d u s. Iga liikme aastase kauba tarvitamise üle peetakse ühikuse asutustes iseäraline arwe.

§ 16.

Igal liikmel on ühikuse peakoosolekutel üks hääl, selle peale vaatamata, kui palju temal osamaksusid on; oma hääle õigust teisele edasi anda ei või tema mitte.

T ä h e n d u s 1. Alaealistel ühikuse liikmetel ei ole peakoosolekutel hääleõigust ja neid ei või mitte ühikuse liikmeteks walida.

T ä h e n d u s 2. Liikmed, kelle kasu-
desse ühikuse tegewusesse käiwad küsimused

(kauba muretsemise, ruumide üürimise ja mitmesuguste kaubalepingute üle) puutuvad, ei võta mitte jelle otsustamisest osa.

Tä h e n d u s 3. Juridiliste isikute esitajatel, kui neil ka osamaksud on, ei või üle kahe hääle olla.

§ 17.

Liikmed võivad osamaksud eestseisuse teades kas ühijuse liikmetele ehk ka wõõrastele isikutele, kellel liikmeks saamiseks takistusi ei ole, edasi anda; niisugusel korral on wõõras isik lohustatud sisseastumise maksu maksuma.

Tä h e n d u s. Sisseastumise maksu ei anta liikmetele ei wabatahtlikult lahkumise, ega ka ühijusest väljajäetmise korral tagasi.

§ 18.

Rahjusaamise korral vastutab igaüks ühijuse liige ainult ühijuse kassas oleva osamaksu kapitaliga ja liikmel ei ole peale jelle mingit muud isikliku vastutamist, ega wõi tema käest ühijusesse puutuwates asjades muud lisamaksu nõuda.

§ 19.

Liige, kes oma maksusid (§§ 3 ja 13) ühijuse kassasse korralikult ei tasu, wõib peakoosolek eestseisuse ettepanekul ühijusest välja heita.

§ 20.

Peale korratuma maksu makwise wõib liikme

ühisusest välja heitmiseks ka kangekaelne põhjuskirja vastu tõrkumine ja ühise kasudele meelega kahjutegemine põhjust anda.

§ 21.

Ühisusest väljajäetmine sünnib $\frac{2}{3}$ peakoosolekul olevate liikmete häälte otsuse järele (§ 31); peakoosolek on kohustatud väljajäetava liikme wabandawaid seletusi enne otsuse tegemist läbi kuulama, kui väljajäetawat ise seda soovib.

§ 22.

Kõikidele liikmetele, kas välja heidetutele ehk wabatahtlikult lahkunutele, niisama ka mitme osamaaksu omanikudele maksab ühisusele walitus peale möödalinud äriaasta aruande kinnitamist nende sellekohase teadaandmise järele osamaksud ühes kasuosadega ja ostukasudega, niisamuti ka poolikud osamaksud siis tagasi, kui kõik arwed ühisusega õiendatud ja ühisusele juhitud kahjud lahujate ja wäljawõtjate liikmete üle määralistest osamaksudest mahaarwatud on. Tagasimaksu tähtaja määrab peakoosolek ära, mitte aga hiljemaks, kui kolm kuud aruande kinnitamise päewast arwates.

§ 23.

Wabatahtlikelt lahkunud ja korratuma maksude tasumise pärast väljajäetatud liikmed wõiwad uuesti ühise liikmeteks astuda, kui nad § 13 järele määratud kohuselise osamaaksu ja sisseastumise maksu ära maksawad; muudel põhjus-

tel wälja heidetud liifmeid ei wöeta kunagi enam wastu.

Tä h e n d u s. Makjude forratuma tasumise pärast wäljajaidetud liifmed on kohustatud enne seda omad ühisusele wölgnewad summad ära tasuma.

§ 24.

Siikme surma korral maksetakse tema osamakjud ühes kasuomadega ju oštufajudega tema pärijate kätte neil tingimistel, mis wabatahtliiselt wäljaastujate kohta määratud on (§ 22).

Ühisuse tegewuse juhatamine.

§ 25.

Ühisuse tegewust korraldawat ja juhawat:

- a) Siikmete peakoosolekud, — ja
- b) Eestseisus.

Peakoosolek.

§ 26.

Peakoosolekul on õigus, kui ta seda tarwilituks arwab, ühisuse eestseisuse kormale ka rewideerimat nõukogu walida, kelle tegewus peakoosoleku poolt finnitatawa juhatusel-firjaga ära määratakse.

§ 27.

Peakoosolekud on harilikud ja erakorralised. Harilikud peakoosolekud kutsutakse ühisuse eest-

seisuse poolt üks kord aastas, mitte hiljem kui aprilli kuus, möödalanud aasta aruande, tulude ning kulude tajakaalu läbiwaatamiseks. kinnitamiseks, järeltulema aasta kulude eelarwe, tegevuse korra ära määramiseks ja ühtlasi ka eestseisuse (§ 46) ja rewisjoni komisjoni liikmete (§ 53) walimiseks kokku. Neil koosolekutel arutatakse ja otsustatakse ka muid asju, mis ühise eestseisuse mõimupiirist üle käiwad, ehk mis ühise eestseisuse poolt peakoosolekule ette pannakse.

Tä h e n d u s. Ühelgi ühise liikmel ei ole õigust iseäraliste tähtsate põhjusteta peakoosoleku poolt tema peale pandawate kohuste täitmise vastu tõrkuda.

§ 28.

Erakorralised peakoosolekud kutsutakse, kas ühise eestseisuse enese äranägemise, rewisjoni komisjoni, ehk ka $\frac{1}{10}$ osa ühise liikmete nõudmise peale kokku. Niisugune rewisjoni komisjoni ehk ühise liikmete nõudmine, erakorralise peakoosoleku kokku kutsumise üle, peab ühise eestseisuse poolt kahe nädala jooksul täidetama.

§ 29.

Peakoosolek otsustab kõik selles põhjustirjas tähendatud ühisesse puutuwad küsimused, kuid tema otsusele otsustamise alla käiwad ühise kaubatõugude ja äri-suuruse äramääramine, liikumata waranduste omandamine, nendesamade müümine, wäljaüürimine ja pandiks panemine,

niisama ka ühifuse ettevõtte laiendamise. Peakoosoleku asi on abinõusid leida, kuidas wiisi kulusid, mis ettevõtte laiendamise ja liikumata varanduse omandamise läbi tõusnud, ära saab tasuda. Peakoosoleku otsustada on üleüldise weel kõik asjad, mis ühifuse eestseisuse, rewisjoni komisjoni, üksikute liikmete, kubernerih ehk jfemiste asjade ministeriumi poolt ette pannakse.

§ 30.

Peakoosoleku koha, aja ja arutusele tulewad asjad annab ühifuse eestseisus liikmetele aegsasti teada; sellesama üle teadustab ta ka kohalise politsei ülemale ja paneb kuulutused koosoleku üle ühifuse ruumides wälja.

Tä h e n d u s. Peakoosolekul tulewad ainult need küsimused ja asjad otsustamisele, mis koosoleku kutsesedelite peal seisawad ja ühifuse põhjustkirjas määratud otsekohese töö-piiri puutuwad ning mille üle ka kohalise politsei ülemale teadustatud on.

§ 31.

Peakoosolek loetakse maksmaks, kui temast mitte wähem kui $\frac{1}{5}$ kõigist ühifuse piirkonnas elawatest liikmetest osa wõtawad; aga liikmete ühifusest wälja-heitmise, ühifuse ettevõtte laiendamise, asjaajamise kapitali suurendamise ehk wähendamise, põhjustkirja muutmise ehk täiendamise, ja ühifuse tegevuse lõpetamise küsimuse arutamise korral peab $\frac{2}{5}$ üleüldisest liikmete

arvust koos olema. Peakoosolekul otjustatakse küsimusi olevate liikmete häälteenamusega, väljaarvatud selle § ülemal nimetatud küsimused, mille otjustamises $\frac{2}{3}$ koosolevate liikmete häälteenamus tingimata tarvilik on. Häälte tasakaalu korral lihtsa häälteenamusega otjustavate küsimuste juures võetakse see arvamine vastu, mille poole eesistuja hoiab.

T ä h e n d u s 1. Kõik valimised (§ 36 ja 53), niisama ka liikme väljajäetmine (§ 21) toimetatakse finniise balloterimise läbi; kõikides teistes juhtumistes määravad peakoosolekul hääleandmise viisi ära.

T ä h e n d u s 2. Kui peakoosolek selle § tingimisi tähele pannes otsuseks on teinud põhjuskirja muuta ehk täiendada, siis pannakse see otsus määratud korras ühijuse walitjuse poolt riigi walitjusele eite, põhjuseid ja arvamisi ära seletades, mis niisugust muutmist ehk täiendamist tarvilikuks teevad.

§ 32.

Kui määratud koosolekule mitte seaduslikku arvu liikmeid kokku ei tule, siis kutsutakse järgmine koosolek, mitte warem kui ühe nädala pärast uuesti kokku, ja loetakse koosolek otsuse võimuliseks, selle peale vaatamata, kui palju liikmeid kokku on tulnud; selle üle peab ühijuse eestseisus kokkukutsumise sedelites teadustama. Niisugusel koosolekul võib ainult neid asju otjustada, mis esimesel koosolekul otjustamata

jäiwad, eelminemas § iseäranis tähendatud, $\frac{2}{2}$ koosolewate liikmete häälteenamusega, aga teised lihtsa häälte eramusega. Peakoosoleku poolt wastumõetud otsused on koosolewate kui ka puuduwate liikmete kohta maitswad.

§ 33.

Peakoosolekul tulewad ainult ühijuse eestseisuse läbi ettepandawad asjad arutusele, sellepärast peab iga liige oma soovide kirjaltikult ühijuse eestseisusele kõige vähem 7 päewa enne koosolekut sisse andma. Kui ettepanek $\frac{1}{10}$ ühijuse liikmete poolt on tehtud, siis on ühijuse eestseisus kohustatud seda, oma arwamise juurdelisamisega, järgmisele peakoosolekule ettepanema.

§ 34.

Peakoosolek walib iga kord ühijuse liikmete keskest koosoleku juhataja ja protokollsi kirjutaja. Enne koosoleku juhataja walimist juhatab koosolekut ühijuse eestseisuse esimees.

§ 35.

Peakoosolekute otsused pannakse protokollsi, mis koosoleku lõpul kuuldawalt ette loetakse ja koosoleku juhataja, protokollsi kirjutaja, kõigi eestseisuse liikmete ja kõige vähemalt kolme koosolewate lihtliikmete poolt alla kirjutatakse.

Ühijuse eestseisus, tema õigused ja kohused.

§ 36.

Ühijuse otjekohene asjaajamine on ühijuse

eestseisuse käes, kes Haapsalu linnas, Eesti kubermangus asub. Eestseisus on miie-liikmeline, keda ühijuse peakoosolek ühijuse pärisliikmete hulgaft kolme aasta pääle ametisse walib.

T ä h e n d u s 1. Eestseisuse liikmeteks wõib walida isikuid, kellel ühijuses kõige wähemalt üks terwe osamaks on.

T ä h e n d u s 2. Ühijuse eestseisuse liikmete arw määratakse peakoosoleku poolt ühijuse taubanduslise tegewuse suuruse järele, mille juures iga iseäralise tegewuse haru juhatamise jaoks iseäraline eestseisuse liige walitud wõib saada.

T ä h e n d u s 3. Liikmed, kes ühijusele taupa müüawad ehk ühijusega ühesuguseid ärisid peawad, niisama ka need, kes ühijuse poodides müüjaks on, ei wõi eestseisuse liikmeteks walitud saada.

§ 37.

Eestseisuse liikmete kauase äraoleku, haiguse, surma ja enne ametiaja lõppu wäljaastumise tõrjadeks walitakse peakoosoleku poolt nendele neil samadel põhjustel ja seljamal arwul asemitud, kellel eestseisuse liikme ametis olles kõit nende ametite kohused, õigused ja eesõigused on.

§ 38.

Ühe aasta järele, pärast esialgset eestseisuse liikmete ja nende asemittude walimist, astub neist, esiotja liisu, aga pärast seda ametiaja kestwuse järele, peakoosoleku poolt määratud

arw eestseisusest wälja, kuna lahkuwate asemele uued eestseisuse liikmed walitakse.

Tä h e n d u s. Lahkunud eestseisuse liikmeid ja nende asemikka wõib nende nõusolemisel uuesti walida.

§ 39.

Eestseisuse liikme ametisje astunud asemik jääb eestseisuse liikmeks lahkunud eestseisuse liikme ametiaja lõpuni, aga mitte kauemaks, kui asemiku enese ametiaja lõpuni.

§ 40.

Pärast aasta peakoosolekut walivad eestseisuse liikmed iga aasta eneste keskelt esimehe, tema asemiku, kasjahoidja ja firjatoimetaja.

Tä h e n d u s. Kasjahoidja ja firjatoimetaja ameti kohuseid wõib ka üks isik täita.

§ 41.

Ühisuse tegewuse juhatamise eest wõiwad eestseisuse liikmed kas kindla palga ehk peakoosoleku poolt ühisuse puhjast kasust määratud protsendilise taju saada.

§ 42.

Ühisuse eestseisus forraldab kõiki ühisusesse puutuwaid äri- ja raha-asju. Tema kohusteks on:

- a) summade wastuwõtmine, wäljaandmine, raha kui ka wäärtpaberite hoidmine peakoosoleku poolt määratud korra järele;
- b) raamatupidamise sisseseadmine ja arwepida-

mine, niisama ka § 51—53 põhjal aasta aruande, tulude ja kulude tasakaalu (balans), eelarve ja tegemuse kava koostu seadmine;

- d) ühiskusele tarvis minewate isikute teenistusesse wõtmine, nende ameti ja palga määramine, niisama ka nende lahtilaskmine;
- e) tarbeasjade ja igapäewaste elutarwituste ostmine, müümine ja alalhoidmine ning nende headuse järelwalwamine;
- g) walmistawate kaupade headuse ja nende omandamise wiisi äramääramine (sula raha ehk wõlgu);
- h) ühiskuse ettevõttete korraldamine ja nende üle walitsemine;
- i) tarbeasjade ja igapäewase elu tarwituste headuse tõstmiseks ja nende hindade alandamiseks abinõude leidmine;
- k) ühiskuse tegemuse tarvis ladude, korterite ja muude ruumide üürimine;
- l) ühiskuse waranduste õnnetuste wastu finitamine;
- m) maksmiseks wäljaantawate ja wastuwõetawate wekslite ja teiste tähtajaliste kohustuste talitus peakoosoleku poolt ära määratud piirides;
- n) ühiskuse nimel kaubamuretssemise lepingute ja tingimiste mahategemine;
- o) usalduse tunnistuse wäljaandmine ühiskuse

eestseisuse poolt teenistusesse wõetud isikutele ja ka nendele, kes peakoosoleku poolt nendesse ametitesse määratud on;

p) seaduslikkude aktide tegemine liikumata warranduse omandamise ja äraandmise üle;

r) ühijuse liikmete wastuwõtmine, ja

s) ühijuse liikmete peakoosolekutele tokku kutsumine ja üleüldse kõikide ühijusesse puutuwate asjade juhatamine ja korraldamine peakoosoleku poolt ära määratud piirides.

Ühijuse eestseisuse ligem kord, õigused ja kohused määratakse juhatuskirja läbi ära, mida ühijuse liikmete peakoosoleku poolt finnitatakse ja ka muudatakse.

§ 43.

Ühijuse eestseisus toimetab wäljaandmised iga-aastase peakoosoleku poolt finnitatud eelarwe järele. Peakoosolekul on õigus ära määrata, kui palju ühijuse eestseisus eelarwes määratud wäljaminekutest niiugustel kordadel, kui maksimist wõimata on edasi lükata, rohkem wäljanda wõib; iga niiuguse ülemääralise wäljandete üle peab järgmisele peakoosolekule aru antama.

§ 44.

Ühijuse eestseisus kannab selle eest iseäranis hoolt, et ühijuse asjaajamise kapital mitte tarwitamata ei seisa; jeda silmas pidades walwawad eestseisuse liikmed kauplemise järele ja pa-

newad tähele misſuguste kaupade järele küſitakse ja tarwitawad wabad ſummad wiibimata nõuetawate kaupade oſtrise peale, mis ühijuse ladudes puuduwad; kui kaupade muretsemist, mitmesuguseid olufid tähele pannes, mitte ajakohaseks ja kaſulikuks ei wõi tunnistada, siis peawad wabad ſummad wäärtpaperiteks ümber wahetama ehk jälle peakoosoleku äranägemist mööda ühesse kohalisesse laenuaſutusesse jookswa arwe pääle kaſu kandma pandama.

§ 45.

Ühijuse eestseisus walwab waljusti ſelle järele, et kauba müümine ühijuse aſutuseſt kõikidele kaubatarwitajatele ilma etteküſimiseta, mahatingimiseta ja ühesuguse hinna eest ſünnib. Müüdawate kaupade hinnakiri ſeatakse ühijuse eestseisuse poolt kokku, kirjutatakse eestseisuse liikmete poolt alla ja pannakse ühijuse aſutuses nähtawates kohtades ülesse. Kui hinna kirja ülespanek tülikas on, siis tähendatakse hinnad asjade peale.

§ 46.

Kirjawahetus ühijuse aſjus toimetatakse ühijuse eestseisuse nimel, esimehe ehk ühe eestseisuse liikme allkirjaga.

§ 47.

Wekslid, usalduse tunnistused, lepingud, ostukontrahid ja teised aktid, niisama ka ſummade laenuaſutuseſt wäljanõudmised kirjutatakse kõige vähemalt poolte ühijuse eestseisuse liikmete

poolt alla. Rahasummade saadetuste ja dokumentide posti pealt vastuwõtmine võib ühifuse eestseisuse liikme allkirjaga ja ühifuse pitsari pääle wajutamisega sündida.

§ 48.

Ühifuse eestseisus peab koosolekud tarwituste järele, aga ka mitte harvemalt, kui üks kord kuus. Koosoleku päewad, millest ka ühifuse liikmetele teadustatakse, määravad ühifuse eestseisuse liikmed wastastiku kokkuleppimise ära. Ühifuse eestseisuse liikmete koosolekust võivad ka lihtliikmed peakoosoleku lubaga osa wõtta, aga ilma otsustawa hääleõiguseta. Eestseisuse koosolekute otsused on makswad, kui nende otsustamisest üle pooled eestseisuse liikmed osa wõtawad.

Eestseisuse koosolekute üle tehakse protokollid ja kirjutatakse kõikide koosolejate liikmete poolt alla.

§ 49.

Ühifuse Eestseisuse otsused tehakse häälteenamise järele; häälteenamise puudusel toodakse otsustamata jäänud küsimus peakoosolekule otsustamiseks ette, kellele ka need küsimused, mille otsustamist ühifuse eestseisus ehk ka rewisjoni komisjon ühifuse liikmete ühisel nõusolemisel tarwilikult arwawad, ette pannakse, ehk jälle need küsimised, mis ühifuse põhjustirja ja peakoosoleku poolt finnitatud juhatuskirja järele ühifuse eestseisuse otsustamise alla ei käi.

T ä h e n d u s. Kui eestseisuse liige, kes

ühisuse walitsuse otsusega rahul ei ole, oma lahkumise arwamise protokollid wõtmist nõuab, siis on tema wastutusest tehtud otsuse üle waba.

§ 50.

Ühisuse eestseisuse liikmed täidawad oma kohuseid üleüldiste seaduste ja selle põhjuskirja määruste järele. Seadusewastalise tegewuse, oma wõimupiirist ülemineku, tegewuseteta oleku, ühisuse põhjuskirjast ja peakoosoleku poolt tehtud määrustest üleastumise korral langewad ühisuse liikmed üleüldiste seaduste põhjal wastutuse alla.

T ä h e n d u s. Ühisuse peakoosolek võib liikmete häälteenamusega eestseisuse liikmeid enne nende ametiaja lõppu wahetada.

Ühisuse tegewuse üle aruandmine, kasu jagamine ja kasuosa (diwidendi) wäljamaksimine,

§ 51.

Ühisuse tegewuse aasta arwatakse januari kuu esimesest päewast kuni järgmise januari kuu esimese päewani. Ühisuse äriajamise ja tulude ning kulude tasakaalu üle seab ühisuse eestseisus iga möödalinud aasta järele täieliku aruande kokku ja paneb harilisele aasta peakoosolekule läbiwaatamiseks ja finnitamiseks ette.

T ä h e n d u s. Kaks nädalat enne aasta-peakoosolekut peawad eestseisuse raamatud

kõigi arwetega, dokumentidega ja lišadega mis aruandesse ja balansisse puutuvad ühijuse liikmetele sellekohase soovi pääle awatama.

§ 52.

Aruandes peawad täielikult järgmised peapunktid seisma :

- a) äriajamise ja tagawara kapitali seis ;
- b) üleüldine sissetulek ja wäljaminek selle aja sees, mille kohta aruanne ette pannakse ; niisama ka tarbeasjade walmistamine, ostmine ja müümine ;
- d) ühijuses teenivate isikute palga ja muude tegewuse juhutamise kulude arwe ;
- e) ühijuse tarwitusel ja tagawaras olemate kaupade arwe ;
- g) teiste isikute ühijusele ja ühijuse teistele isikutele wõlgnewate summade arwe ;
- h) kasu ja kahju arwe, -- ja
- i) puhta kasu arwe ja selle ettemääratud ärajägamine.

§ 53.

Aruande ja tulude ja kulude tasakaalu läbitatsumiseks walib peakoosolek ühijuse liikmete keskelt aasta waremalt kolme ehk enamliikmelise rewisjoni komisjoni, kelle liikmed ei ühijuse eestseisuses, ega muudes ühijuse juhatuses puutuwates ametites tegewad ei ole. See komisjon on kohustatud mitte hiljem kui üks kuu

aega enne eeltulewat aasta-peakoosolekut kokku tulema ja — peale möödaläinud aasta aruande, tulude ja kulude tasakaalu, kõikide raamatute, arvete, dokumentide ja lisa paberite, niisama ka ühijuse eestseisuse ja selle jaoskondade asjaajamise läbikatsumise — oma aruande ja tulude ning kulude tasakaalu oma arvamise juurde liigamisega ühijuse peakoosolekule ette panema, kes siis kõige üle lõpuliselt otsuse teeb. Sellel komisjonil on õigus, kui ta tarvilikuks arvab ehk kui peakoosolek temale seda kohuseks teeb, kõiki kohalolewaid ühijuse warandusi ülewaadata ja rewideerida, aastast äritegemust, waranduse alalhoidmiseks tehtud kulusid läbi katsuda ja üleüldse kõiki tarvilikku uurimisi ühijuse kasude juuruse selgestegemiseks niisama ka õigeajalise ja kasulise ühijuse äritegemuse, tehtud kulude ja kõige ühijuse kaubaajamise üle wõtta. Ülemal nimetatud nõudmise täitmiseks on ühijuse eestseisus kohustatud rewisjoni komisjonile kõiki abinõusid ja teesid juhatama. Sellesamale komisjonile pannakse eesmärgseks läbiwaatamiseks tulewa aasta eelarwe ja tegemuse kawa ette, mida komisjon oma arvamise juurdeliigamisega ühijuse peakoosolekule ette paneb. Sellest lahuse antakse komisjonile õigus tarwilise juhatamise korral ühijuse eestseisuse läbi erakorralise peakoosoleku kokkukutset nõuda (§ 28).

T ä h e n d u s. Ühijuse tegemuse rewideerimine võib Gestimaa kuberneri käsul ette wõetud jaada, kui tema ühijuses ette-

tulnud forratuste ja põhjuskirja rikku-
miete üle teateid on saanud.

§ 54.

Aasta aruanne ja tulude ning kulude taja-
taal pannakse peale peakoosoleku poolt finni-
tamist kolmes eksemplaris sijemiste asjade mi-
nisteriumi majanduslike departamentile ja Ces-
timaa kubernerile ette; peale selle võib neid
peakoosoleku äranägemise järele, ajalehtedes
avaldada.

§ 55.

Pärast peakoosoleku poolt aruande finni-
tamist arvatakse aasta puhtast sissetulekust, see on,
summast, mis peale kulude ja kahjude maha
võtmist, järele jääb, mitte vähem kui 10%
tagawara kapitaliks ja nii suur summa osamak-
sude kasuosadeks (diwidend), et iga osamaksu
rubla peale mitte üle 10% aastas ei tule.
Ülejäänud summa jagatakse, peale eestseisuse
liikmetele protsendilise tasu andmist, kui peakoos-
olek jeda otsustanud, sõrdliselt ühise lii-
mete wahel tarwitatud kauba hinna suuruse
järele ära.

T ä h e n d u s 1. Peakoosolekul on õigus
osa puhtast kasust ühise liikmetele kasu-
liste otstarbete peale määrata (§ 1 tähendas).

T ä h e n d u s 2. Peale tagawara kapi-
tali osamaksude kapitali suuruseks kaswa-
mist lõpetatakse protsentide arvamine ühi-
suse kasude tagawara kapitali hulka pea-

koosoleku otsuse järele ära. Tagawara kapitali kogumine peab jälle algama, kui osa temast ärafulutatud on.

Täheendus 3. Kasuosad maksetakse üksnes terwete osamaksude ja terwete kuude eest.

Täheendus 4. Liikmete kasuosadeks maksetawad murdokipid arwatakse tagawara kapitali juurde.

§ 56.

Kasuosade wäljamaksmine sünnib kolme kuujooksul peale ühisuse eestseisuse poolt peakoosolekule ette pandud aruande finnitamist.

§ 57.

Kasuoosa võib omaniku soovimööda ühisuse kassasse uute osamaksude kogumiseks jääda. Kasuoosa mis eelminewas § nimetatud tähtajas wäljamõdetud ei ole, arwatakse uute osamaksude kogumise summa hulka.

Täheendus. Kui liikme osamaksude kapital peakoosoleku poolt § 14 põhjal määratud summa suurusel on kaswanud, ei makseta ühisuse kassasse jäetud ülemääralise kasuoosa eest enam protsentifid.

Tülide harutamine ühisuse asjus, wastutamine ja ühisuse tegewuse lõpetamine.

§ 58.

Kõik ühisuse asjus ettetulewad tülid ühisuse

liikmete, nende ja eestseisuse liikmete wahel, niisama ka tülid ühisuse eestseisuse liikmete ja ühisuse poolt walitud isikute ning erainimeste wahel õiendatakse, kui mõlemad wastased pooled sellega nõus on, kas peakoosolekul, ehk üleüldise kohtuorra järele.

§ 59.

Ühisuse wastutuse wõim ulatab ühisuse päralt olemate liikwa ja liikumata waranduse ja kapitalide summa suuruseni.

§ 60.

Kui arwete läbiwaatamise järele ette arwanagemata juhtumiste pärast kulud tuludest suuremad on, siis tasutakse need tagawara kapitalist; tagawara kapitali puudusel wõetakse puuduw summa asjaajamise kapitalis olematest liikmete osamaksudest. Sellel wiisil iga osamaksu wähenemise korral peawad need liikmed, kellel enam ühtegi terwet osamaksu ei ole, oma osamaksud määratud suuruseni kõrgendamata, milleks igaford peakoosoleku poolt tähtaeg aramääratakse.

§ 61.

Ühisuse kestwuse tähtaega ei määrata mitte ära. Kui asjade käigu järele ühisuse kinnipanemine tarwilikuks tunnistatakse, siis lõpetab ta oma tegewuse ühisuse liikmete kahe üheteisele järgnewate eraforraliste peakoosolekute otsuste järele, kui esimisel koosolekul selgetstehtud ühisuse kinnipanemise põhjused enne teist koosolekut kõrwale jaadetud ei ole.

Tä h e n d u s. Kui ühisus oma tegevust üks aasta pääle asutamise luba-
saamist alanud ei ole, siis arvatakse ühi-
sus lõpetatuks.

§ 62.

Ühisuse tegevuse lõpetamise korral valib ühisuse liikmete peakoosolek enese keskelt mitte vähem kui kolm isikut ühisuse tegevuse lõpetamise komisjoni ja määrab ühisuse tegevuse lõpetamiskorra ära. See komisjon võtab ühisuse varanduse eestseisuse käest vastu. Komisjoni liikmed kutsuvad kuusesedelite ja avalikkude kuu-
lutuste läbi ühisuse võlauskujad üles, hoolit-
jewad võlgade täielise tasumise eest, muuda-
wad ühisuse varandust rahaks ja alustavad läbirääkimisi ja lepitamisi kolmandate isikutega peakoosolekul äramääratud põhjustel ja piirides. Summad, mis võlauskujatele, niisama ka ar-
watavate nõudmiste täieliseks äratasumiseks lä-
hewad, pandakse komisjoni poolt võlauskujate tarwis ühesse riigi laenuasutusse; enne seda aega ei või ühisuse liikmete omanduse tagasi-
nõudmist ühisusele järele jäänud varanduse kohaselt täita. Oma tegevuse üle paneb komis-
jon määratud tähtaegadeks peakoosolekule aru-
anded ette, pärast oma tegevuse lõpetamist aga üleüldise aruande.

§ 63.

Beale ühisuse tegevuse lõpetamise komisjoni aruande ühisuse liikmete peakoosoleku poolt fin-

nitamist (§ 62), antakse liikmetele nende osamaksud ühes kasuomadega ja ostukasudega, aga kahjusaamise korral nende pääle langema kahju maha arvamisega (§ 60), tagasi; ühijuse järele jäänud warandus, kui seda on, tarwitatakse peakoosoleku otsuse järele, mis Gestimaa kuberneril kinnitamisel jõusse saab, üleüldisestajulisteks otstarbeteks. Kui Gestimaa kuberner ühijuse otsusega nõus ei ole, antakse see sisetiste asjade ministriile lõpulisteks otjustamiseks sisse.

§ 64.

Ühijuse tegemise lõpetamise algust annab ühijuse eestseisus, lõpu ja tegemise korralduse ühes seletusega aga ühijuse tegemise lõpetamise komisjon Gestimaa kuberneril kaudu sisetiste asjade ministriumile teada; peale selle kuulatakse sellest awalikult ühijuse liikmetele ja kõigidele isikutele, kellel ühijusega tegemist on.

§ 65.

Ühijuse tegemus võib Sisetiste asjade ministri määruste järele lõpetatud saada.

111

111